

LA MONNAIE / DE MUNT

ORFEO MAJNUN

Co-funded by the
Creative Europe Programme
of the European Union

PERSDOSSIER

ORFEO & MAJNUN

Naar de mythe van *Orpheus en Eurydice* en het verhaal van *Layla en Majnun*

PARCOURS – LOVE, LOSS & LONGING

JUN 30 – 15:30
CENTRUM BRUSSEL / DE MUNT

&

MUZIEKTHEATER – ORFEO & MAJNUN

DICK VAN DER HARST, HOWARD MOODY, MONEIM ADWAN

Libretto van MARTINA WINKEL

Poëtische vertaling naar het Arabisch door FATENA AL-GHORRA

Muzikale leiding BASSEM AKIKI

Concept en regie AIRAN BERG and MARTINA WINKEL

Met de medewerking van talrijke inwoners, scholen en organisaties in Brussel

WERELDCREATIE

JUN 29 – 20:00
JUN 30 – 15:00 & 20:00
MUNTSCHOUBURG

GEDELEGEERD PRODUCER: La Monnaie / De Munt (Juni 2018)

COPRODUCERS : Festival d'Aix-en-Provence (Juli 2018), European Capital of Culture Valletta 2018
(Okt. 2018), Wiener Konzerthaus (Juni 2019), Krakow International Festival (Maart 2020),
Operadagen Rotterdam (Mei 2019), S.M. FEIRA Imaginarius (Mei 2020)

MET DE STEUN VAN Creative Europe, Engie, VGC, Francophones Bruxelles, STIB/MIVB en Cercle Des
Amis du 27 Mars (een initiatief van Didier & Myriam de Callataÿ)

LA MONNAIE / DE MUNT

INTRO

Met *Orfeo & Majnun* laat de Munt zichzelf en de inwoners van Brussel en heel wat andere Europese steden inspireren door de twee verhalen die aan de basis liggen van de westerse en Midden-Oosterse operatraditie: de klassieke Griekse mythe van *Orpheus en Eurydice* en het beroemde Arabische liefdesverhaal van *Layla en Majnun*.

Orfeo & Majnun is een transnationaal samenwerkingsproject dat zich over verschillende jaren heen ontwikkelt en ondersteund wordt door het programma Creative Europe. De Munt is de initiatiefnemer en drijvende kracht achter dit project, en realiseert in juni 2018 als eerste een transcultureel en participatief muziektheaterproject dat aangevuld wordt met een optocht, een parcours en diverse randevenementen. De verschillende partners overal in Europa – het Wiener Konzerthaus (Oostenrijk), het Festival d'Aix-en-Provence (Frankrijk), European Capital of Culture Valletta 2018 (Malta), Operadagen Rotterdam (Nederland), het Krakow Festival Office (Polen) en het MSMFeira (Portugal) – kunnen daarna zelf kiezen om ofwel één van beide modules te realiseren of het volledige project. Het eerste deel, bestaande uit een stadsparcours en verschillende randactiviteiten, wordt afhankelijk van de voorstellen en initiatieven van de lokale deelnemers telkens anders ingevuld. Deel twee, de muziektheaterproductie, wordt in de verschillende steden gerealiseerd door hetzelfde artistieke team dat de creatie in de Munt verzorgt, maar aangevuld met lokale koorzangers en artiesten.

EEN BRUSSELS COMMUNITY PROJECT IN TWEE DELEN

De Munt realiseert in Brussel beide onderdelen en zet er zijn ondertussen bekende traditie van community projecten mee verder.

DEEL EEN – PARCOURS Love, Loss and Longing

Een eerste, participatief luik brengt al enkele maanden verschillende stadsbewoners van alle leeftijden en achtergrond samen. De combinatie van beide verhalen, elk met zijn diepmenselijke thematiek, is een perfect uitgangspunt voor een interculturele dialoog die zich fundeert op wederzijds begrip en respect, maar ook voor een erg concrete artistieke samenwerking tussen de verschillende gemeenschappen van Brussel. De verschillende platformen en manieren om deel te nemen, vertonen een bijna even rijke diversiteit als de mensen die er hun artistieke talent mee tot uitdrukking brengen: in scholen, culturele centra, gemeenschapshuizen of gewoon in de openbare ruimte komt jong en oud samen voor workshops in onder meer zang, muziek, beweging, theater, schaduwspel, video of marionetbouw – iedereen kan op zijn manier aan de slag met deze twee verhalen. Om dat allemaal in goede banen te leiden, sloeg de Munt de handen in elkaar met tal van partnersorganisaties.

Dit eerste deel van het project culmineert op 30 juni in een openlucht parcours door de Brusselse binnenstad en een parcours in en rond de Muntschouwburg. Tijdens de optocht worden de dieren en mythische wezens uitgelaten, die in beide verhalen een belangrijke rol spelen en in de workshops tot leven gewekt werden. Het parcours is een platform waarbij de deelnemers op geregelde tijdstippen en op binnen- en buitenlocaties kunnen laten zien wat ze in samenwerking met plaatselijke en internationale kunstenaars hebben uitgewerkt.

DEEL TWEE – MUZIEKTHEATER Orfeo & Majnun

Het tweede deel versmelt de twee verhalen tot een muziektheaterproductie, waarin de verschillende culturele elementen, muziekstijlen en talen elkaar echoën. Deze voorstelling wordt gezongen in het Engels (Orpheus & Eurydice) en Arabisch (Layla & Majnun) en vertaald door een verteller in de plaatselijke taal.

Het orkest zal samengesteld zijn uit zowel westerse als oosterse muziekinstrumenten die beide werelden verbinden. De beeldtaal van deze productie hanteert zowel technieken van het schimmenspel als videobeelden die in real time worden gemaakt.

LA MONNAIE / DE MUNT

Elementen van participatie zijn onder meer de koren (waaronder heel wat amateurkoren, de Kinder- en Jeugdkoren van de Munt, Brussels Experimental...), het manipuleren van de dieren en de creatie van schimmen en live video. Bovendien wordt heel de schouwburg ingezet om het werk van andere deelnemers aan dit project te tonen op een levendige en interactieve tentoonstelling.

Meer info op orfeoandmajnun.eu

ARTISTIEK TEAM

De belangrijkste medewerkers, de vele vrijwilligers in de workshops, zijn te talrijk om hier allemaal te vermelden. Wel geven we hier de ‘professionals’ mee, die het spontane en participatieve creatieproces sturen.

CONCEPT EN REGIE

Airan Berg en **Martina Winkel** hebben samen het concept achter dit project uitgedacht.

Airan Berg is theatermaker en ontwikkelde sinds zijn termijn als Artistiek Directeur voor Podiumkunsten van Culturele Hoofdstad van Europa Linz09 reeds tal van grootschalige participatieve projecten. Hij is verantwoordelijk voor de uitwerking van het project, tal van theaterworkshops, de realisatie van het parcours (deel 1) en hij is co-regisseur van de muziektheatervoorstelling (deel 2).

Martina Winkel is schrijfster, regisseuse en schaduwspelmanimatrice. In haar carrière creëerde en regisseerde ze al tal van voorstellingen, schreef onder meer het libretto voor Philip Glass' opera *Kepler* en werkte ze mee aan verschillend participatieve en educatieve projecten in Oostenrijk, Nederland en België. Martina Winkel is de auteur van het libretto, leidt de schrijf- en schaduwspelworkshops, is verantwoordelijk voor het decor en zal de muziektheatervoorstelling samen met Airan Berg regisseren.

COMPOSITIE

Drie componisten, elk met hun eigen specialiteit, werken samen voor de muziek van zowel de optocht en het koorconcert tijdens het parcours als de muziektheatervoorstelling. Ze delen hun expertise, waarbij westerse en Midden-Oosterse muziek- en zangstijlen samenkomen, tijdens verschillende workshops in scholen en bij andere deelnemende organisaties.

Howard Moody is een componist met een grote ervaring op het gebied van participatieve projecten, wat hij in de Munt al bewees tijdens verschillende community projecten. Hij is verantwoordelijk voor enkele koorworkshops, leidt het parcours muzikaal in goede banen en schrijft de muziek voor het participatieve koor dat in beide delen optreedt.

Dick van der Harst werkt als componist en muzikant vaak en graag samen met muzikanten van verschillende culturen en nationaliteiten. Hij maakt de arrangementen, brengt de muziek voor de muziektheatervoorstelling samen in één compositie en orkestreert de muziek van Moneim Adwan.

Moneim Adwan is componist, zanger en Oudspeler. Hij verzorgt de zangpartijen en werkt mee aan de orkestratie van de Arabische muziek.

LA MONNAIE / DE MUNT

MUZIKALE LEIDING

De jonge Pools-Libanese **Bassem Akiki** dirigeerde in de Munt al *Medùlla*, *Sweeney Todd*, *Madama Butterfly*, *To Be Sung* en *Matsukaze*. In 2016 werd hij genomineerd voor een International Opera Award.

SOLISTEN

De rol van Eurydice wordt gezongen door de Franse sopraan **Judith Fa**. Deze laureate van de Dutch National Opera Academy en de Académie de l'Opéra Comique volgde eerder al haar voorliefde voor hedendaags repertoire met de creatie van de titelrol in *Mimi* (Verrières) in het Théâtre des Bouffes en in Aix-en-Provence, en van Ohama (*Les Contes de la lune vague après la pluie*, Dayer) in de Opéra de Rouen en de Opéra Comique. Vorig seizoen zong ze onder meer Sainte Cécile (Histoires Sacrées, Charpentier), Fé-an-nich-ton (*Bataclan*, Offenbach) en in *Elias* (Mendelssohn) onder leiding van Raphaël Pichon in de Philharmonie de Paris en de Opéra de Bordeaux. Dit seizoen werkt ze mee aan de creatie van *La legend du roi dragon* (Lavandier) in de Opéra de Lille.

De Palestijnse zangeres, fluitiste en componiste Nai Barghouti is haar tegenhangster, Layla. Op slechts 14-jarige leeftijd werkte ze haar studie dwarsfluit af aan het Edward Said Conservatorium van Palestina én lanceerde ze haar professionele zangcarrière met Munyati, een programma klassieke Arabische liederen in het genre tarab. In 2013 gaf ze een concert in het hoofdkwartier van de VN ter gelegenheid van de Internationale Dag van de Solidariteit met het Palestijnse Volk en werd ze de eerste fluitiste van het Palestine Youth Orchestra. Als vocale soliste tourde ze met dit orkest door het Verenigd Koninkrijk en met het Shakara ensemble door Noorwegen en Zweden. Momenteel studeert ze jazz en jazz-zang aan het Conservatorium van Amsterdam, waar ze de relatie tussen jazz en klassieke Arabische zang (tarab) onderzoekt.

De tragische dichter-zanger, Orpheus, wordt belichaamd door **Yoann Dubruque**. Deze jonge Franse bariton behaalde op het Internationaal Zangconcours van Vivonne de Prix Jeune Espoir en zong de titelrol in *Don Giovanni* (Mozart) op het Festival Mozartiade en werkte mee aan *Les Indes galantes* (Rameau) op het Festival de Sablé sur Sarthe. Dit seizoen en de komende jaren zien we hem aan het werk als Masetto (*Don Giovanni*) in het Koncert Theater Bern, als Figaro (*Le nozze di Figaro*, Mozart) aan de Opéra Grand Avignon, Horace (*Hamlet*, Thomas) in de Opéra Comique, Borilé (*Les Boréades*, Rameau) in de Opéra de Dijon met Emmanuelle Haïm en le Marquis (*Maître Péronilla*, Offenbach) in het Théâtre des Champs-Élysées

DE VERHALEN

ORPHEUS & EURYDICE

Als zoon van de muze Kalliope en (in sommige versies) de god Apollo, was de oude zanger-dichter Orpheus in de verbeelding van de oude Grieken niet enkel de beste zanger van zijn legendarische tijd maar zelfs de eigenlijke schepper van zang en dans. Daarom was het volstrekt logisch om de mythe rondom hem en zijn geliefde Eurydice een belangrijke rol te laten spelen bij de geboorte van de opera als nieuwe kunstvorm van de renaissance.

Het verhaal is alom bekend en werd in verschillende filosofische interpretaties en artistieke genres geparafraseerd: wanneer Eurydice, de beminde echtgenote van de beroemde zanger Orpheus, na haar huwelijk overlijdt, beslist hij haar te volgen naar het dodenrijk, waar hij de goden weet te ontroeren met zijn muziek en de toestemming krijgt om haar terug mee te nemen naar de wereld van de levenden. De strikte voorwaarde dat hij haar niet mag aankijken op hun terugtocht, schendt hij door zich om te draaien, waardoor hij haar een tweede keer verliest. Hij trekt zich terug in het gebergte, waar wilde dieren zich rondom hem verzamelen om zijn liederen te beluisteren en waar hij uiteindelijk door een groep aanbidders van Dionysus wordt vermoord. Vervolgens krijgt zijn instrument, de lier, als sterrenbeeld een plek aan het nachtelijk hemelgewelf.

LA MONNAIE / DE MUNT

LAYLA & MAJNUN

Dit beroemde liefdesverhaal is nagenoeg onbekend bij het West-Europese publiek. Het werd in 1188 opgetekend door de dichter Nezami als de Farsi-versie van een oudere, pre-islamitische, Arabisch-Bedoeïne legende en haar varianten. Die vertellen het wellicht waargebeurde verhaal van de dichter Qays die 'majnun' werd (wat waanzinnig betekent) door zijn liefde voor de mooie Layla.

Majnun en Layla werden op jonge leeftijd verliefd op elkaar, maar haar familie verbood elk contact met hem en huwelijkte haar uit aan een andere man. Ze weigerde echter die huwelijksgemeenschap, terwijl Majnun nooit trouwde; hij trok de wildernis in en werd een waanzinnige dichter van hartstochtelijke liefdesliederen. Na Layla's dood kwijnt hij weg, sterft en wordt beweend door de wilde dieren die zijn gezellen waren geworden.

In 1908 leverde dit verhaal het libretto voor de allereerste opera uit het Midden-Oosten, geschreven door de jonge Azerbeidjaanse componist Uzeyir Hajibeyov. Deze eerste 'islamitische' opera werd uitgevoerd in Baku en sedertdien volgden nog diverse andere composities en muzikale interpretaties van dit verhaal.

Het verhaal van deze gedoemde minnaars werd op velerlei manieren geïnterpreteerd, als een seculier liefdesverhaal of als een mythisch-religieuze allegorie, en werd over de eeuwen heen verspreid in vele talen en versies, van gedichten, epische verhalen en ballades tot popsongs en Bollywood-films.

OVERSTIJGEND

Waar de mythe van Orpheus en Eurydice het beginpunt vormt van de westerse kunstvorm opera, levert het emblematische liefdeskoppel Layla en Majnun de protagonisten voor de eerste opera uit de cultuur van het islamitische wereld, van de Kaukasus tot Afrika en van de Atlantische tot de Indische Oceaan.

Orpheus en Majnun zijn de verpersoonlijking van de schoonheid en emotionerende kracht van zang, muziek en poëzie. In hun dichtkunst worden lofzang en klaagzang, vreugde en verdriet, liefde, verlies en verlangen met elkaar vermengd. Beiden leven in een tussenliggend of veeleer paradoxaal bestaan dat zich uitstrekt tussen een verleden dat begoocheland wordt herinnerd en hun hunkering naar een onmogelijke toekomst, tussen herinnering en inbeelding.

Net zoals Orpheus zet Majnun zijn liefdespijn en passie om in poëzie en deelt hij zijn verzen met de ongerepte natuur en wilde wezens. Beide dichters-musici trekken de wildernis in, zetten hun passie en verdriet om in prachtige poëzie en liederen, en krijgen het gezelschap van wilde dieren die hun enige metgezellen zijn. Waar Orpheus door de dood wordt gescheiden van zijn vrouw Eurydice, was voor de jonge Arabier Majnun zijn geliefde Layla al onbereikbaar tijdens haar leven, waarbij de dood hen scheidt en uiteindelijk verenigt. Het verhaal heeft het over basale, wezenlijke menselijke ervaringen: liefde, existentieel verlies en rouw. Het vertelt over dood, herinnering en de moeite om verder te leven.

Even belangrijk is de genderproblematiek, de vaak onheilbrengende relatie tussen minnaars en de vaste rollenpatronen voor mannen en vrouwen in de samenleving en in de kunsten, alsook de verstoring en mysterieuze link tussen Eros en Thanatos. De rol van beide vrouwen verschilt: anders dan Eurydice, wier stem in de antieke mythe niet te horen is, is Layla even welsprekend als Majnun: ze schrijft gedichten en liederen over haar liefde voor Majnun terwijl ze het lot ondergaat van een vrouw die het leven waarnaar zij verlangt niet kan leven. De muziektheatervoorstelling verleent een krachtige stem aan Eurydice en Layla, plaatst hen centraal in het verhaal en vertelt het verhaal vanuit hun standpunt, waarbij ook verwezen wordt naar de rol en de rechten van vrouwen in verschillende culturen.

LA MONNAIE / DE MUNT

BEZETTING

PARCOURS Love, Loss and Longing

Van en door talrijke inwoners, scholen en organisaties in Brussel

MUZIEKTHEATER Orfeo & Majnun

Muzikale leiding BASSEM AKIKI

Concept en regie AIRAN BERG & MARTINA WINKEL

Libretto van MARTINA WINKEL

Poëtische vertaling naar het Arabisch door FATENA AL-GHORRA

Componisten DICK VAN DER HARST, HOWARD MOODY & MONEIM ADWAN,

Ontwerp marionetten ROGER TITLEY

Choreografie MARTA CORONADO

Belichting LUC SCHALTIN

Geluid DANIEL LEON

Video DAAN MILLIUS

Koorleiders participatief koor PETER SPAEPEN & FLORIS LAMMENS

Koorleider Kinder- en Jeugd koren van de Munt BENOIT GIAUX

Eurydice JUDITH FA

Layla NAI BARGHOUTI

Orpheus YOANN DUBRUQUE

Majnun NN

SYMFONIEORKEST VAN DE MUNT

ENSEMBLE INTERCULTUREL DE L'ORCHESTRE DES JEUNES DE LA MEDITERRANEE

LA MONNAIE / DE MUNT

PARTNERS

GROEPEN & ORGANISATIES die tot nu toe in Brussels betrokken zijn.

GC de Kriekelaar
Are these Waves
Atelier de Alphabetisation et le Photoclub / Centre Culturel de Ganshoren, La Villa
Atelier de Menuiserie, la Maison des Hommes et WebTV / Foyer vzw
Brede School Helmet (Heilige Familie Schaarbeek & Champagnat Instituut)
Brussels Brecht-Eislerkoor (BBEK)
Brussels Experimental
Brussels Ouderenplatform (BOP) vzw
Calame asbl
Caleidoscoop / GC Vaartkapoen, Palhik Mana vzw
Centre Culturel Wolubilis / Ateliers du Temps Libre
Change asbl
Choir Zamâan AWSA / Awsa - Arab Women's solidarity association - Belgium
Circus Zonder Handen
City Zoom / Pianofabriek, Piazza Dell' Arte, Gemeente Sint-Gillis / Commune de Saint-Gilles
GC Pianofabriek
Globearoma
Home Heydeken
Instituut Van de Ursulinen (Koekelberg)
Jetse academie Muziek-Woord-Dans
KoorMAchorale / Labolobo asbl, GC De Zeyp
Le Silex asbl
Master Gestion Culturelle / ULB
On the Road / Centre Croix-Rouge de Manhay, Pianofabriek
Psycho-Sociaal Centrum Sint-Alexius-Elsene
The Sound of Water's Footsteps
Toile CiREe / GC Essegem
Urban Woorden
USSAQ / KULeuven, Faculty of Arts. Department of Arabic and Islamic Studies, Leuven Language Institute (ILT KULeuven)
VoiceKontakt / GC Kontakt

LA MONNAIE / DE MUNT

ANDERE PARTNERS

Muntpunt
Service public francophone bruxellois
Vlaamse Gemeenschapscommissie
Cercle d'Amis du 27 Mars
The Dominican Hotel Brussels

MET DE DEELNAME VAN 27 leerlingen van het Instituut van de Ursulinen
(Koekelberg)

Directie CARINE TIMMERMANS
Muntmedewerkers TINEKE VANDENHOUDT
MIEKE SEGERS
ELISABETH ALDERS
PIETER-JAN VERHOYEN (repetitor)

Dit project in het Instituut van de Ursulinen heeft de steun van de VGC.

ENGIE

Sinds 1994 is de **ENGIE** Groep een trouwe partner van De Munt. Een partnership dat in eerste instantie als doel had om de creaties van De Munt te steunen, maar dat al snel een sociale dimensie kreeg door de steun van ENGIE aan het sociale project van De Munt “Een brug tussen twee werelden”. Dit project heeft als doelstelling om sociale contacten te leggen en de toegang tot cultuur, muziek en opera voor iedereen mogelijk te maken. Een waarde die gedeeld wordt door de Stichting ENGIE die talrijke projecten ondersteunt die zich inzetten voor de integratie van kinderen en jongeren via cultuur, sport of onderwijs. De Stichting ENGIE, in 2010 opgericht in Frankrijk, heeft sinds 2013 ook in België 34 projecten gesteund ten voordele van kinderen en jongeren. Meer dan 50 000 jongeren verdeeld over de 3 regio's van ons land hebben op de steun van de Stichting ENGIE kunnen rekenen. Gesteund door deze gemeenschappelijke waarde hebben De Munt en zijn partners waaronder ENGIE het “Community Project” gelanceerd in het kader van de opera “Orfeo en Majnun”. Het doel is om de jongeren van de sociale partners van zowel De Munt, als de Stichting ENGIE te laten kennismaken met een cultureel parcours dat hen allen op 30 juni naar de voorstelling van “Orfeo en Majnun” in De Munt zal leiden. Dankzij deze samenwerking wenst ENGIE, samen met zijn lokale herkende partners, zijn maatschappelijke verantwoordelijkheid ten volle op te nemen.

LA MONNAIE / DE MUNT

ALGEMENE INFORMATIE

PARCOURS Love, Loss and Longing

Zaterdag 30 juni 2018, tussen 15:30 en 19:30

MUZIEKTHEATER Orfeo & Majnun

Vrijdag 29 juni 2018, 20:00

Zaterdag 30 juni 2018, 14:00

Zaterdag 30 juni 2018, 20:00

GEDELEGEERD PRODUCER: La Monnaie / De Munt (Juni 2018)

COPRODUCERS : Festival d'Aix-en-Provence (Juli 2018), European Capital of Culture Valletta 2018 (Okt. 2018), Wiener Konzerthaus (Juni 2019), Krakow International Festival (Maart 2020), Operadagen Rotterdam (Mei 2019), S.M. FEIRA Imaginarius (Mei 2020)

MET DE STEUN VAN Creative Europe, Engie, VGC, Francophones Bruxelles, STIB/MIVB en Cercle Des Amis du 27 Mars (een initiatief van Didier & Myriam de Callataÿ)

Co-funded by the
Creative Europe Programme
of the European Union

LA MONNAIE / DE MUNT

CONTACT EN PERSSITE

Camille Philippot Persverantwoordelijke a.i.

+32 (0)2 210 84 65

c.philippot@demunt.be

JOSE LUIS VILLALOBOS Project verantwoordelijke

+32 (0)2 229 13 75

j-l.villalobos@demunt.be

WEBSITE

<https://orfeoandmajnun.eu>

www.demunt.be

Op onze perspagina kan u **persdossiers en foto's** van de producties en artiesten, en het **programma** terugvinden. Deze pagina is toegankelijk via onderstaande login:

Gebruikersnaam: mmpress

Paswoord: OrpheuS

ARCHIEVEN carmen.demunt.be

In C.a.r.m.e.n. vindt u informatie betreffende de **biografieën** van de artistieke ploeg en de voorstellingen van de Munt.